

Міжнародний гуманітарний університет
Інститут права, економіки та міжнародних відносин
Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства

ЗАТВЕРДЖЕНО
Ректор
Міжнародного гуманітарного
університету
проф. Громошенко К.В.

«31» серпня 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ СУДОВІ СИСТЕМИ І ПОРІВНЯЛЬНЕ СУДОВЕ ПРАВО

Рівень вищої освіти

початковий рівень (короткий цикл)

Ступінь вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)
Молодший бакалавр

Спеціальність

(назва ступеня вищої освіти)
293 «Міжнародне право»

Освітня програма

(код та найменування спеціальності)
«Міжнародне право»
(найменування освітньої програми)

Викладач	к.ю.н., доцент Чайковський Ю.В.
Профайл викладача	https://scholar.google.com/citations?user=km557vwAAAAAJ&hl=uk
Контактний тел.	0503914771
E-mail:	uchch@ukr.net
Сторінка курсу у Moodle	https://moodle.mgu.edu.ua/course/view.php?id=611
Консультації	Очні – кожну п'ятницю у кабінеті 420 з 12.00 до 13.00.

Силабус розглянуто та прийнято на засіданні кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства
Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства доц. Андрейченко С.С.

Перевірено: Гарант освітньої програми доц. Андрейченко С.С.

Перевірено: Начальник навчального відділу доц. Райчева Л.І.

Погоджено: Проректор з науково-педагогічної роботи проф. Гончарук А.Г.

1. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Судові системи і порівняльне судове право» акцентує увагу на актуальних питаннях та закономірностях виникнення, становлення і розвитку судових систем сучасності у порівняльному аспекті, в т.ч. закономірності розвитку судових систем і їх об'єднань у правові сім'ї, кола, типи; методологічні проблеми порівняння національного права із зарубіжним та міжнародним правом; питання історико-порівняльного вивчення судового права. Вивчення цих та дотичних до них проблем дає можливість зрозуміти важливість порівняльного правознавства для розвитку теоретичної юриспруденції та його практично-прикладне значення для розв'язання складних проблем міжкультурної правової комунікації.

2. Мета та цілі курсу

Мета та завдання дисципліни – є сприяння у становленні сучасного кваліфікованого фахівця юриста-міжнародника, надаючи знання з сучасної правової компаративістики, судових систем сучасності, їх типології, механізмів їх міжнародної взаємодії. На основі вивчення основних положень навчальної дисципліни досягти кращого розуміння студентами сучасних тенденцій розвитку національних судових систем, окремих правових явищ та процесів, і, таким чином, забезпечувати підвищення рівня політичної та правової культури майбутніх юристів; розвивати вміння творчо застосовувати теоретичні знання у практичній роботі; формувати переконання та ціннісні орієнтації студентів відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особистості; виховувати активну громадянську позицію, сприяти усвідомленню ролі та значення правоохоронної діяльності; розвивати в майбутніх правознавців високі професійні й особистісні якості.

Формування у студентів техніки критичного мислення, правової ерудиції, здатності орієнтуватися в сучасній політико-правовій реальності є головними *цлями* навчальної дисципліни

3. Формат курсу

В межах курсу проводиться читання лекцій з походження й розвитку форм існування, особливостей функціонування таких правових сімей як романо-германська (континентальна), англо-американська (англо-саксонська), релігійна (мусульманська, індуська, іудейська, канонічна), традиційна, соціалістична та змішаного типу. Ця дисципліна окреслює свого роду правову карту сучасного світу.

На практичних заняттях студенти демонструють рівень знань з визначеної теми, ведуться диспути та діалоги, а також готують індивідуальні завдання за окремими питаннями, що цікавлять їх найбільше, виступаючи з відповідними доповідями, а також приймають участь в обговоренні усіх тем курсу.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У процесі реалізації програми дисципліни «Судові системи і порівняльне судове право» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття у навчанні та професійній діяльності.
ЗК 5. Здатність пропонувати та обґрунтовувати власну позицію.

ЗК 9. Здатність до критичного аналізу та оцінки сучасних досягнень у сфері права.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК 2. Розуміння загальнотеоретичних понять і категорій, системи права та законодавства, юридичної практики.

ФК 4. Розуміння способів захисту національних інтересів власної держави за допомогою міжнародно-правових інструментів.

ФК 9. Знання у сфері порівняльного права, порівняльного судового права для сучасного правовозастосування у відповідній сфері.
порівняльного конституційного права, порівняльного судового права для сучасного правовозастосування у відповідній сфері.

Навчальна дисципліна Поняття та типологія правових систем сучасності забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

РН 2. Демонструвати знання норм матеріального та процесуального національного та зарубіжного права (конституційного, цивільного, кримінального, адміністративного).

РН 4. Демонструвати знання змісту імперативних норм міжнародного права.

РН 5. Розуміння принципів використання теоретичних знань з міжнародного права та міжнародних відносин при вирішенні типових практичних завдань.

РН 7. Пояснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду справ міжнародними судовими органами.

РН 8. Демонструвати знання щодо захисту прав та законних інтересів фізичних осіб у міжнародній, іноземних та вітчизняній національних юрисдикціях.

РН 9. Аналізувати джерела міжнародного публічного права, джерела права у правових системах сучасного світу, джерела міжнародного приватного права.

РН 10. Орієнтуватися в системі міжнародних стандартів прав людини, зокрема Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

РН 11. Пропонувати інструменти захисту інтересів України у різних сферах.

РН 14. Проводити власні дослідження у сфері міжнародного публічного права, порівняльного правовознавства, міжнародного приватного права.

РН 21. Діяти самостійно та у команді, самостійно приймати рішення, бути лідером.

РН 22. Брати участь у фахових дискусіях з міжнародно-правової проблематики.

5. Обсяг курсу

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)		
ЕКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота
4	120	24	12	84

6. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Курс, (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова
2021 - 2022	4	2	Вибіркова

7. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи онлайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізі інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

8. Політики курсу

У процесі викладання навчальної дисципліни застосовуються інтерактивні методи навчання, відбувається активне долучення студентів до обговорення кожного з питань курсу, що сприяє оволодінню ними понятійно-категорійного апарату юриспруденції. Особлива увага на заняттях приділяється вивченню виникнення, розвитку та функціонування державно-правових явищ.

На практичних заняттях можуть використовуватись різні форми та методи контролю знань студентів: доповіді, експрес-опитування, доповнення відповідей, вільна дискусія, співбесіда, обговорення рефератних повідомлень, індивідуальні завдання та інші. Рівень знань, підготовленості, ерудиції, активності студентів на семінарах оцінюється викладачем самостійно.

Підсумковою формою контролю знань є іспит, який має на меті перевірити теоретичні знання та вміння застосовувати їх, вирішуючи конкретні завдання, а також уміння студентів самостійно працювати з науковою та навчальною літературою. До іспиту допускаються ті студенти, які відпрацювали всі пропущені заняття, виправили незадовільні оцінки, отримані на практичних заняттях, набрали мінімальну кількість балів і успішно здали змістовні модулі.

9. Схеми курсу

1 семестр

№ №	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) / Формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання	Кількість годин	
						денне	заочне

1	<p>Тема 1. Предмет, система та завдання курсу «Судові системи і порівняльне судове право»</p> <p>Судові системи, як об'єкт дослідження порівняльного правознавства. Порівняльне судове право як наука та навчальна дисципліна. Необхідність вивчення порівняльного судового права на сучасному етапі в процесі професійної підготовки юриста-міжнародника. Теоретико-правові аспекти методології дослідження порівняльного судового права. Порівняльне судове право, як об'єкт дослідження порівняльного правознавства. Співвідношення курсу «Судові системи та порівняльне судове право» з іншими навчальними дисциплінами (порівняльне правознавство, судові і правоохоронні органи України, порівняльне цивільне процесуальне право, порівняльне кримінальне процесуальне право, порівняльне адміністративне процесуальне право). Роль загальнотеоретичних, історичних та галузевих юридичних наук у вивченні порівняльного судового права. Система курсу навчальної дисципліни «Судові системи та порівняльне судове право». Теоретичні та прикладні аспекти даної дисципліни. Огляд базових міжнародних правових актів, рішень національних судів а також спеціальної літератури.</p>	Лекція	Конспект лекції Презентація		Опрацювати рекомендовану літературу. Передивитись конспект лекції, опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на семінарське (практичне) заняття Виконати завдання до самостійної роботи	2 акад. год.	
2	<p>Тема 2. Судова влада та судова система України</p> <p>Категорія «судове право» її юридичний зміст та ознаки. Сучасний період розвитку вчення судового права. Поняття судової влади та її співвідношення з іншими гілками влади. Співвідношення поняття «судова влада», «судова система» та «суд». Основні функції судової влади. Основні риси судової влади.</p>	Лекція	Презентація		Опрацювати рекомендовану літературу Передивитись презентацію лекції, опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на	2 акад. год.	

	<p>Суд як орган судової влади. Основні ознаки судів, як державних органів. Правові механізми кадрового забезпечення судової влади: прямі вибори, «політичний 7 компроміс», самоорганізація судової влади. Правові форми організації судової влади. Правосуддя — як спосіб реалізації судової влади. Поняття, ознаки та функції правосуддя. Принципи правосуддя та їх класифікація. Принципи законності. Здійснення правосуддя виключно судами. Принципи рівності всіх громадян перед законом та судом. Принципи гласності судового процесу. Принципи національної мови судочинства. Принципи обов'язковості судових рішень. Принципи колегіального й одноособового розгляду справ. Принципи змагальності. Принципи самостійності та незалежності судів. Поняття, ознаки та особливості судової системи України. Судова ланка та судова інстанція: поняття та співвідношення. Система принципів побудови судової системи та їх характеристика. Загальна характеристика основних принципів побудови судової системи України: принцип єдності, принцип територіальності, принцип спеціалізації, принцип інстанційності та ієрархічності, принцип доступності суду. Структура судової системи України: місцеві суди в Україні, апеляційні суди в Україні, вищі спеціалізовані суди в Україні, Верховний суд України. Місце та роль Конституційного суду в судовій системі України.</p>				<p>семінарське (практичне) заняття Виконати завдання (завдачі) до самостійної роботи Додаткові завдання до семінарських занять (за потребою) Підготувати презентацію індивідуального завдання (реферат, доповідь, есе) за темою, узгодженою з викладачем Підготуватися до тестової (контрольної) роботи</p>	4 акад. год.	
3	<p>Тема 3. Формування та розвиток інституту суду в континентальній системі права Особливості історичного формування судових систем держав континентальної (романо-</p>	Лекція	Презентація		Опрацювати рекомендовану літературу Передивитись презентацію	2 акад. год.	

	<p>германської) системи права. Загальні риси континентальної моделі судової системи. Особливості національних моделей правосуддя континентальної системи права. Основні тенденції сучасної трансформації судових систем континентальної (романо-германської) системи права.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>доповіді студентів</p>	<p>лекції, опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на семінарське (практичне) заняття</p> <p>Виконати завдання (задачі) до самостійної роботи</p> <p>Підготувати презентацію індивідуального завдання (реферат, доповідь, есе) за темою, узгодженою з викладачем</p> <p>Підготуватися до тестової (контрольної) роботи</p>	<p>год.</p>	
<p>4</p> <p>Тема 4. Судова система Франції</p> <p>Загальна характеристика судової системи Франції: суди загальної юрисдикції та адміністративні суди. Особливості побудови та організації функціонування судів загальної юрисдикції Франції. Трибунали малой та трибунали великої інстанції як перша ланка судової системи Франції. Структура трибуналів малой інстанції Франції: поліцейські трибунали, палата спрощеного цивільного процесу, суд у справах опіки. Склад, юрисдикція та порядок розгляду справ трибуналами малой інстанції Франції. Структура трибуналів великої інстанції: вищівні трибунали, суд у справах неповнолітніх, суд у патентних справах, палати з цивільних справ, дисциплінарна палата. Склад, юрисдикція та спеціалізація розгляду справ трибуналами великої інстанції Франції. Слідчі судді трибуналів великої інстанції та їхня роль під час розгляду кримінальних справ. Судді у справах неповнолітніх та судді у</p>	<p>Лекція</p>	<p>Презентація, доповіді студентів</p>		<p>Опрацювати рекомендовану літературу</p> <p>Передивитись презентацію лекції, опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на семінарське (практичне) заняття</p> <p>Виконати завдання (задачі) до самостійної роботи</p> <p>Підготувати презентацію індивідуального завдання (реферат, доповідь, есе) за темою, узгодженою з викладачем</p> <p>Підготуватися до тестової (контрольної) роботи</p>	<p>2 акад. год.</p>	

<p>справах виконання покарань трибуналів великої інстанції та їх компетенція. Апеляційні суди як суди другої ланки судової системи Франції. Структура апеляційних судів Франції: палати з кримінальних справ, палати з цивільних справ, палати з комерційних справ, палати з соціальних справ, палати зі справ неповнолітніх, палати у справах виконання рішень. Склад, юрисдикція та порядок розгляду справ апеляційними судами Франції. Особливості та специфіка розгляду справ судом асизів (присяжних) Франції. Склад та компетенція суду асизів (присяжних) Франції. Суд присяжних для неповнолітніх та порядок розгляду ним справ. Касаційний суд як вища судова ланка Франції. Структура Касаційного суду Франції: палати у цивільних справах, палата у торгівельних, економічних та фінансових спорах, палата у суспільних конфліктах, палата у кримінальних справах. Бюро по наданню матеріально-правової допомоги та його місце в структурі Касаційного суду Франції. Склад, процедура та порядок розгляду справ Касаційним судом Франції. Історія створення та формування Високого суду правосуддя Франції. Склад, структура та юрисдикція Високого суду правосуддя Франції. Особливості та порядок розгляду справ Високим судом правосуддя Франції. Сучасна роль Високого правосуддя у розвитку судової системи Франції. Палата правосуддя республіки та її місце в судовій системі Франції. Суди спеціалізованої юрисдикції Франції: торгівельні суди, ради проюдомів, морські торгівельні суди, трибунали у конфліктах.</p>				<p>Опрацювати рекомендовану</p>	<p>2 акад.</p>	
<p>5</p>	<p>Лекція</p>	<p>Презентація</p>				

<p>Тема 5. Судова система Федеративної Республіки Німеччини</p> <p>Загальна характеристика та особливості побудови судової системи Німеччини. Суди загальної юрисдикції як ядро судової системи Німеччини. Міццеві (дільничі) загальні суди та їх місце в судовій системі Німеччини. Структура дільничих загальних судів Німеччини: суд з питань виконання судових рішень, суд з питань заборгованості, суд з майнових справ, суд із сімейних справ (цивільне провадження); суд шефенів для неповнолітніх, суд шефенів для дорослих (кримінальне провадження). Склад, юрисдикція та порядок розгляду справ місцевими (дільничими) загальними судами Німеччини. Регіональні загальні суди (Regional Courts) як суди другої ланки в судовій системі Німеччини. Структура регіональних загальних судів: палати з майнових питань, палати з комерційних питань, великі та малі палати з кримінальних справ. Склад, компетенція та порядок розгляду справ регіональними загальними судами Німеччини. Вищі регіональні загальні суди (вищі суди землі) як органи апеляційної інстанції земель. Структура вищих регіональних загальних судів: палати (сенати) з цивільних справ, палати (сенати) з кримінальних справ, палати (сенати) з сімейних справ, палати (сенати) небезпечних злочинів проти державного ладу. Юрисдикція, склад та особливості розгляду справ вищим регіональним загальним судами земель Німеччини. Федеральний загальний суд (Federal Court of Justice) та його місце в судовій системі Німеччини. Структура федерального загального суду Німеччини: судові палати з кримінальних справ, судові палати ІІ з цивільних</p>	<p>семінарське Практичне заняття</p>	<p>Презентації, доповіді студентів</p>	<p>літературу</p> <p>Передивитись презентацію лекції, опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на семінарське (практичне) заняття</p> <p>Виконати завдання (задачі) до самостійної роботи</p> <p>Підготувати презентацію індивідуального завдання (реферат, доповідь, есе) за темою, узгодженою з викладачем</p> <p>Підготуватися до тестової (контрольної) роботи</p>	<p>год.</p>	<p>1 акад. год.</p>
---	--	--	--	-------------	-----------------------------

<p>справ. Склад, юрисдикція та специфіка розгляду справ Федеральним загальним судом Німеччини. Федеральний Конституційний як єдиний орган конституційної юрисдикції Німеччини. Конституційні суди федеральних земель та їх місце в судовій системі Німеччини.</p>					2 акад. год.	
<p>6 Тема 6. Судова система Європейського Союзу Еволюція становлення судової системи ЄС. Поняття та внутрішня побудова судової системи ЄС. Ланки судової системи ЄС: Європейський Суд справедливості, суд І інстанції, суди спеціальної юрисдикції (судові палати). Основні принципи організації та функціонування судової системи ЄС та їх види. Принцип самостійності судової влади та принцип вільного доступу до правосуддя як основоположні засади судової системи ЄС. Правові засади функціонування та юрисдикції Європейського Суду. Процедури реалізації юрисдикції Суду ЄС. Провадження щодо забезпечення примусового виконання зобов'язань (ст. 258 – 260 ДФЕС). Провадження по справах про скасування неелетимних нормативних актів ЄС (ст. 263 ДФЕС). Преюдиційні провадження по розгляду справ за запитами національних судів (ст. 267 ДФЕС). Правотворча діяльність Європейського Суду. Природа рішень Суду Європейського Союзу. Вплив рішень Суду ЄС на право та інституту ЄС. Прецедентний характер рішень Суду ЄС. Правотворча, правозастосовна та правотлумачна практика Суду ЄС. Роль Суду ЄС та національних судів у становленні правопорядку ЄС.</p>	<p>Лекція Семинарське Практичне заняття</p>	<p>Презентація доповіді студентів</p>		<p>Опрацювати рекомендовану літературу Передивитись презентацію лекції, опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на семінарське (практичне) заняття Виконати завдання (задачі) до самостійної роботи Підготувати презентацію індивідуального завдання (реферат, доповідь, есе) за темою, узгодженою з викладачем Підготуватися до тестової (контрольної) роботи</p>	2 акад. год.	

	Конституційні засади функціонування права ЄС та значення Суду ЄС в забезпеченні їх стабільності та розвитку. Взаємозв'язок та взаємодія судових органів ЄС із судовими органами держав-членів.				4 акад. год.	
7	<p>Тема 7. Формування та розвиток інституту суду в системі загального права</p> <p>Особливості історичного формування судових систем держав загальної (англо-американської) системи права. Правові доктрини у формуванні моделі правосуддя загального права. Статутне право в еволюції моделі правосуддя загального права. Загальні риси та типологічні особливості організації правосуддя та судочинства в країнах загальної (англоамериканської) системи права. Основні тенденції сучасної трансформації судових систем загальної (англо-американської) системи права.</p>	<p>Лекція</p> <p>семінарське Практичне заняття</p> <p>Презентація, доповіді студентів</p>		<p>Опрацювати рекомендовану літературу.</p> <p>Передивитись презентацію лекції, опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на семінарське (практичне) заняття</p> <p>Виконати завдання до самостійної роботи</p> <p>Підготувати презентацію індивідуального завдання (реферат, доповідь, есе) за темою, узгодженою з викладачем</p> <p>Підготуватися до тестової (контрольної) роботи</p>	2 акад. год.	
8	<p>Тема 8. Судова система Великої Британії</p> <p>Правові засади правосуддя Великої Британії. Система судів Англії і Уельсу: суди графств, магістратські суди, Вищий, Королівський та Апеляційний суди. Судова система Шотландії: суди нижчого рівня, вищі суди, спеціальні суди. Судова система Північної Ірландії. Суд Палати лордів. Суди спеціальної юрисдикції у Великій Британії (Суд коронера, трибунал з питань трудових відносин. Суд у справах про порушення свободи конкуренції,</p>	<p>Лекція</p> <p>семінарське Практичне заняття</p> <p>Презентація, доповіді студентів</p>		<p>Опрацювати рекомендовану літературу</p> <p>Передивитись презентацію лекції, опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на семінарське (практичне) заняття</p> <p>Виконати завдання (задачі)</p>	2 акад. год.	

<p>військові трибунали, церковні суди, інші спеціалізовані суди). Верховний Суд Великої Британії: порядок 8 формування, структура, юрисдикція. Статус суддів: професійні та мирові. Суд присяжних.</p>				<p>до самостійної роботи Підготувати презентацію індивідуального завдання (реферат, доповідь, есе) за темою, узгодженою з викладачем Підготуватися до тестової (контрольної) роботи</p>		
<p>9</p> <p>Тема 9. Судова система США</p> <p>Вплив англійського права на становлення та розвиток судової системи США. Конституційно-правові засади закріплення функціонування та розвитку судової системи США. Структура судової системи США та її дуалістичний характер. Федеральні суди загальної юрисдикції та їх місце в судовій системі США. Порядок розгляду справ, склад та структура судів першої інстанції (федеральних районних судів) в США. Окружні федеральні апеляційні суди США та їх місце в судовій системі США. Апеляційний суд федерального округу: склад, структура компетенція. Федеральний претензійний суд (United States Court of Federal Claims) та його місце в судовій системі США. Верховний суд США, як найвищий орган правосуддя. Склад, структура та порядок розгляду справ Верховним судом США. Конституційна юрисдикція Верховного суду США. Апеляційна юрисдикція Верховного суду США. Місце Верховного суду в конституційному механізмі політичної влади США. Особливості побудови судових систем окремих штатів. Судові системи окремих штатів: двоступінчаста система та трьохступінчаста система. Організація та розгляд</p>	<p>Лекція</p> <p>семінарське Практичне заняття</p>	<p>Презентація</p> <p>доповіді студентів</p>		<p>Опрацювати рекомендовану літературу.</p> <p>Передивитись презентацію лекції, опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на семінарське (практичне) заняття</p> <p>Виконати завдання до самостійної роботи</p>	<p>2 акад. год.</p>	<p>2 акад. год.</p>

	справ судомами присяжних в США. Судди спеціалізованої юрисдикції та їх місце в судовій системі США. Сімейні судди та розгляд справ про побутове насильство в сім'ї. Судди для вирішення конкретних справ. Судди по справах щодо наркотичних засобів.						
11	Тема 10. Моделі міжнародного кримінального правосуддя Природа міжнародного кримінального правосуддя. Моделі міжнародної кримінальної юстиції. Правовий статус, структура Міжнародного кримінального суду. Спеціальні міжнародні кримінальні трибунали ad hoc, утворені Радою Безпеки ООН. Змішана модель міжнародного кримінального правосуддя: види та особливості утворення та функціонування.	Лекція семінарське Практичне заняття	Презентація, доповіді студентів		Опрацювати рекомендовану літературу Передивитись презентацію лекції, опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на семінарське (практичне) заняття Виконати завдання (задачі) до самостійної роботи Підготувати презентацію індивідуального завдання (реферат, доповідь, есе) за темою, узгодженою з викладачем Підготуватися до тестової (контрольної) роботи	2 акад. год.	

10. Система оцінювання та вимоги

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Міжнародному гуманітарному університеті». Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою.

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.
Форма контролю: залік.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті. Рівень знань оцінюється:

«відмінно» – студент дає вичерпні, обгрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та виконання вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформлює завдання, був присутній на лекціях, має концепт лекції чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність і творчість у виконанні групових завдань;

«добре» – коли студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має концепт лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність у виконанні групових завдань;

«задовільно» – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обгрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність, участь у виконанні групових завдань;

«незадовільно з можливістю повторного складання» – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необгрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний концепт лекцій, індиферентно або негативно проявляє себе у виконанні групових завдань.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за усіма видами робіт, зазначені у таблиці нижче.

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Положення про академічну доброчесність у Міжнародному гуманітарному університеті» (затверджене ректором наказом № 112 від 01.11.2018 року).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Денна форма навчання

Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
<i>Систематичність і актиwnість роботи на семінарських (практичних) заняттях</i>			
1.1. Підготовка до семінарських (практичних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час семінарських (практичних) занять	50

Виконання модульних завдань			
1.2. Підготовка до модульного контролю знань	-//-	Перевірка правильності виконання модульних завдань	10 за 1-й модуль 15 за 2-й модуль 10+15 = 25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Разом балів за обов'язкові види РС			
II. Вибіркові			
Виконання індивідуальних завдань			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.2. Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій, судової практики тощо	-//-	Перевірка та обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР	5
Разом балів за вибіркові види РС			
Всього балів за РС			
			15
			100

Заочна форма навчання			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
I. Обов'язкові			
За виконання модульних (контрольних) завдань			
1.1. Підготовка до модульного контролю знань	Відповідно до розкладу	Перевірка правильності виконання модульних завдань	1 x 70 = 70
Разом балів за обов'язкові види СРС			
II. Вибіркові			
			70

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

<i>Виконання індивідуальних завдань (за бажанням студента)</i>			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	10
2.2. Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій, судової практики тощо	-/-	Перевірка та обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР	10
2.3. Інші види індивідуальних завдань	-/-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР	10
Разом балів за вибіркові види СРС			30
Всього балів за РС			100

Підсумковий контроль знань по даній дисципліні проводиться у формі іспиту за екзаменаційними білетами, кожен з яких включає 3 питання. Питання, що включаються до екзаменаційних білетів є вузловими, узагальненими, комплексними, потребують творчого підходу при побудові відповіді та уміння синтезувати отримані знання.

Питання до екзаменаційних білетів формуються в межах змісту програми дисципліни, але не мають дублювати програмні питання. Програмні питання доводяться до студентів на початку навчального семестру.

Підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється з урахуванням результатів оцінювання поточної роботи в семестрі та результатів заліку за 100-бальною системою.

11. Рекомендована література

1. The European Court of Justice / edited by de Graine Vusa. – Oxford : Oxford university press, 2001. – 233 p. 2. Ситтіє Девід F. Federal Courts: Cases and Materials / David F. Sittie. – 3rd ed. – St. Paul, Minn : West publishing Co., 1982. – 1642 p. 3. Costa J.-P. The Role of National Authorities, Especially the Courts, and the Future of Human Rights Protection in Europe: conference on “Problems of application of the Court’s case-law in the legal system of Ukraine” / J.-P. Costa // Law of Ukraine. – 2011. – N 5/6. – P. 65-69. 4. Абліамський С. Є. Окремі аспекти відновного правосуддя в частині примирення потерпілого з обвинуваченим за новим кримінальним процесуальним законодавством України / С. Є. Абліамський // Право і Безпека: наук. журн. – 2012. – № 4. – С. 121-126. 5. Авраменко О. Порівняльний аналіз судової системи України та судових систем мусульманських країн / О. Авраменко. А. Авраменко // Іслам і Україна: Роботи учасників Першого всеукр. ім. А. Кримського конкурсу ісламознавства дослідження молодих учених. – Київ: Ансар Фаундейшн / Всеукр. громад. організація “Укр. центр ісламознавства”, Іслам. громад. культур. центр м. Києва, 2005. – С. 7-34. 6. Апарова Т. В. Судди и судебный процесс Великобритани. Англия, Уэльс, Шотландия / Т. В. Апарова. – Москва: Триада, 1996. – 156 с. 7. Базов О. В. Практика Європейського суду з прав людини та національне судочинство / О. В. Базов // Право України. – 2014. – № 4. – С. 228-234. 8. Бауринг Б. Судебная система и ее радикальная реформа в Англии и Уэльсе / Б. Бауринг // Конституц. право: Восточноевроп. обозрение. – 2002. – № 3. – С. 2-11. 9. Боботов С. В. Правосудие во Франции / С. В. Боботов. – Москва: ЕАВ, 1994. – 198 с. 10. Бондарев И. М. Система международных судебных учреждений : учеб.

пособие / И. М. Бондарев. – Москва : Юркнига, 2004. – 288 с. 32 11. Бут І. О. Наукові погляди на правову природу третейського суду / І. О. Бут // Правове життя сучас. України: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої ювілею акад. С. В. Ківалова (16-17 трав. 2014 р.): у 2-х т. / Нац. ун-т “Одес. юрид. акад.”; Півден. регіон. центр Нац. акад. прав. наук України. – Одеса : Юрид. літ., 2014. – Т. 1. – С. 416-419. 12. Буткевич В. Європейський суд з прав людини й проблеми вдосконалення судової системи України / В. Буткевич // Проблеми застосування міжнар. стандартів у прав. системі України / Юрид. фірма “Салком”; Наук.-аналіт. центр. – Київ: Юрид. практика, 2013 = Issues of application of international legal standards in the legal system of Ukraine. – С. 359-379. 13. Венелька О. О. Європейський суд з прав людини і Суд справедливості Європейських Співтовариств: колізії в тлумаченні міжнародних актів у галузі захисту прав людини / О. О. Венелька // Судова апеляція. – 2008. – № 1. – С. 122-128. 14. Галицький І. Система міжнародних судових урядованих : от Международного суда ООН до Европейского суда по правам человека (юрисдикция, подсудность, процесс и процедура) / И. Галицкий // Юрид. газета. – 2013. – № 10 (5 берез.). – С. 41-43. 15. Городовенко В. В. Принципи судової влади : монографія / В. В. Городовенко ; Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого”. – Харків : Право, 2012. – 448 с. 16. Грачева Л. Третейские суды в Украине: мифы и реалии / Л. Грачева // Перспективи застосування альтернативних способів вирішення спорів (АДР) в Україні : матеріали Другого Львів. міжнар. форуму (Львів, 26-29 трав. 2009 р.). – Львів: ДЦНТУ ім. В. Чорновола, 2009. – С. 12-19. 17. Давид Р. Основные правовые системы современности / Р. Давид, К. Жоффре-Спинози; пер. с фр. В. А. Туманова. – Москва: Междунар. отношения, 1996. – 400 с. 18. Джинджер Э. Ф. Верховный суд и права человека в США / Э. Ф. Джинджер. – Москва: Юрид. лит., 1981. – 324 с. 19. Дзяченко С. А. Реформирование судебной системы Казахстана: реальность и перспективы / С. А. Дзяченко // Дай-33 джест. Конституц. правосудие в странах СНГ и Балтии. – 2002. – № 24. – Ч. 2. – С. 7-12. 20. Евсеев А. П. Верховный Суд Соединенного Королевства: становление : монография / А. П. Евсеев. Нац. ун-т “Юрид. акад. Украины им. Я. Мудрого”. – Харьков : Юрайт, 2014. – 184 с. 21. Европейський суд з прав людини. Організація, процедура, правила звернення. – Київ : Вид. Дім “Ін Юре”, 2000. – 16 с. 22. Зайчук О. В. Медіація як демократичний та ефективний спосіб вирішення спорів: європейські норми і досвід та українська перспектива : (міжнародна конференція по виконанню проекту “Медіація як процедура врегулювання спорів шляхом досягнення консенсусу”) / О. В. Зайчук, А. Є. Санченко // Бюл. М-ва юстиції України. – 2010. – № 12. – С. 137-141. 23. Касинюк О. В. Кримінально-процесуальні питання діяльності міжнародних кримінальних судів : дис. ... канд. юрид. наук / О. В. Касинюк. – Харків : [б. в.], 2004. – 223 с. 24. Каширкина А. А. Отправление правосудия международными судебными органами на постсоветском пространстве / А. А. Каширкина // Журн. рос. права. – 2012. – № 3. – С. 92-104. 25. Клеандров М. И. Судебные системы государств – участников СНГ. Законодательное обеспечение / М. И. Клеандров ; Ин-т гос. и права РАН. – Москва : Юристъ, 2002. – 623 с. 26. Ковырина Н. А. Особенности судебных систем в странах Арабского Востока (на примере Катара и Саудовской Аравии) / Н. А. Ковырина // Соврем. право : науч.-практ. журн. – 2012. – № 10. – С. 130-133. 27. Комарова Т. Суду Європейських співтовариств і національні суди держав-членів Європейського Союзу в становленні інтеграційного правопорядку / Т. Комарова // Вісн. Конституц. Суду України. – 2006. – № 1. – С. 99-105. 28. Костенко Н. И. Международной уголовный суд : монография / Н. И. Костенко. – Москва : ПРИОР, 2002. – 272 с. 29. Кравчук М. В. Правовая система США : науч. изд. / М. В. Кравчук; М-во освіти і науки України, Тернопіль. акад. народ. гос-ва. – Київ : Нора-друк, 2004. – 136 с. 30. Леже Раймон. Великие правовые системы современности: сравнительно-правовой подход / Раймон Леже. – Москва: Волгтерс Клувер, 2009. – 584 с. 31. Маняк Н. И. Организация правосудия во Франции / Н. И. Маняк // Соврем. право : науч.-практ. журн. – 2012. – № 9. – С. 140-143. 32. Марусин И. С. Процессуальный порядок рассмотрения дел в Суде Европейских Сообществ / И. С. Марусин // Дайджест. Конституц. правосудие в странах СНГ и Балтии. – 2004. – № 19. – С. 131-137. 33. Марченко М. Н. Европейский Союз и его судебная система: монография / М. Н. Марченко. – Москва: Проспект, 2012. – 288 с. 34. Мирашова Е. В. Судебная система в федеративном государстве (на примере США): историко-правовой анализ / Е. В. Мирашова // Рос. юстиция. – 2011. – № 9 (сент.). – С. 16-19. 35. Михайлов А. М. Судебная власть в правовой системе Англии [Электронный ресурс] / А. М. Михайлов. – Москва : Юрлитинформ, 2009. – 344 с. 36. Мидор Д. Д. Суды в Сполучених Штатах: пер. з англ. / Д. Д. Мінор. – Сент-Пол.

Міннесота: Вест Паблишинг Ко., 1993. – 85 с. 37. Молдован В. В. Судустрії: Україна, Велика Британія, Російська Федерація, США, ФРН, Франція. Судові органи ООН: навч. посіб. / В. В. Молдован, А. В. Молдован. – Київ: Нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ: Центр учб. літ., 2013. – 364 с. 38. Москвич Д. М. Судові системи світу: класифікація й загальна характеристика / Д. М. Москвич // Проблеми законності. – Вип. 96. – Харків: Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого / відп. ред. В. Я. Тацій; ред. кол. А. П. Гетьман [та ін.], 2008. – С. 202-209. 39. Назаров І. В. Класифікація судових систем європейських держав / І. В. Назаров // Вісн. Акад. прав. наук України: зб. наук. пр. / Акад. прав. наук України. – Харків: Право, 2011. – 2011 р. № 1 (64). – С. 198-207. 35 40. Назаров І. В. Судові системи країн Європейського Союзу та України: генезис та порівняння: монографія / І. В. Назаров. – Харків: ФІНН, 2011. – 432 с. 41. Назаров І. В. Принципи побудови судової системи: монографія / І. В. Назаров. – Харків: ФІНН, 2009. – 144 с. 42. Назаров І. В. Конституційні засади побудови судових систем країн Європейського Союзу / І. Назаров // Юрид. Україна. – 2008. – № 2. – С. 81-85. 43. Нестор Н. Сучасні правові основи застосування примирення / Н. Нестор // Юрид. журн. – 2010. – № 4. – С. 126-129. 44. Овчаренко О. М. Доступність правосуддя та гарантії його реалізації: монографія / О. М. Овчаренко; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Харків: Право, 2008. – 304 с. 45. Організація судових та правоохоронних органів: підруч. / за ред. І. Є. Марочкіна; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Харків: Право, 2014. – 448 с. 46. Паламарчук О. С. Судова система Франції: історія розвитку та сучасності / О. С. Паламарчук // Держава і право. Юрид. і політ. науки. – Вип. 37. – Київ: Ін-т держави і права НАН України / Голова редкол. Ю. С. Шемшученко, 2007. – С. 109-114. 47. Паліюк В. П. Міжнародні судові установи і захист прав людини та основних свобод / В. П. Паліюк. – Миколаїв: Атол, 2006. – 180 с. 48. Підгородинська А. В. Перспективи взаємодії України з Міжнародним кримінальним судом: процесуальний аспект / А. В. Підгородинська // Митна справа. – 2012. – № 3 (трав. - черв.). – С. 107-116. 49. Погребняк С. Вплив судової практики на юридичні акти в романо-германській правовій сім'ї / С. Погребняк // Вісн. Акад. прав. наук України. – 2003. – № 4 (35). – Харків: Право, 2003. – С. 92-99. 50. Порівняльне судове право: навч. посіб. / І. Є. Марочкін [та ін.]; за ред.: І. Є. Марочкіна, Д. М. Москвич. – Харків: Право, 2008. – 112 с. 51. Правосуддя в сучасному світі: монографія / под ред. В. М. Лебедева, Т. Я. Хабриєвої. – Москва: Норма: ИНФРА-М, 2012. – 704 с. 36 52. Пухаленко В. П. Правові основи співробітництва Європейського Союзу та України з питань цивільного правосуддя / В. П. Пухаленко // Проблеми законності: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого, 2014. – Вип. 126. – С. 199-207. 53. Рижков Г. Правосуддя в Федеративній Республіці Німеччина / Г. Рижков // Вісн. госп. судочинства. – 2014. – № 6. – С. 74-82. 54. Романов А. К. Право і правова система Великої Британії: учеб. пособие / А. К. Романов. – Москва: ФОРУМ, 2010. – 28 с. 55. Русанова І. О. Суд присяжних в Україні: проблеми становлення та розвитку: монографія / І. О. Русанова; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Харків: Вид. Дім "ІНЖЕК", 2005. – 184 с. 56. Рябзін А. А. Принципи організації і функціонування судебної влади в зарубіжних країнах / А. А. Рябзін // Соврем. право: науч.-практ. журн. – 2014. – № 2. – С. 114-118. 57. Сафулліна І. П. // Судопроизводство, назначение и исполнение наказаний по уставам международных трибуналов АД НОС [Электронный ресурс] // Сафулліна І. П. // Кримінальне право і процес. Зразки документів. – Київ: Право-Інформ, 2012. 58. Сердюк В. В. Співвідношення принципів побудови системи судів загальної юрисдикції / В. В. Сердюк // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корсцького НАН України. – Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корсцького НАН України, 2012. – Вип. 56. – С. 142-147. 59. Судебная система России: учеб. пособие / С. А. Батова [и др.]; Акад. нар. хоз-ва при Правительстве РФ; Рос. правовая акад. М-ва юстиции РФ. – Москва: Дело, 2000. – 336 с. 60. Судебная система Украины и стран ЕС / И. С. Назаров // Ежегодник укр. права. – 2014. – № 6: сб. науч. тр. / Нац. акад. правовых наук Украины. – Харьков: Право, 2014. – С. 566-573. 37 61. Судебные системы европейских стран: справочник / Пер. с фр. Д. И. Васильева; с англ. О. Ю. Кобякова. – Москва: Междунар. отношения, 2002. – 336 с. 62. Судебные системы западных государств / Ю. П. Уряс, В. А. Туманов, С. А. Егоров [и др.]. – Москва: Наука, 1991. – 235 с. 63. Судустрії України: підруч. / За ред. М. А. Погорельського, О. Г. Яновської; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка; Нац. шк. суддів України. – Київ: Юрінком Інтер, 2015. – 341 с. 64. Тернавська В. М. Суд присяжних Англії: становлення і розвиток / В. М. Тернавська // Держава і право. Юрид. і політ. науки. –

Вип. 29. – Київ: Ін-т держави і права НАН України / Голова редкол. Ю. С. Шемшученко, 2005. – С. 157-163. 65. Хайде В. Система правосуддя Федеративної Республіки Германия / В. Хайде. – Бонн: Герм. фонд междунар. правового сотрудничества, 1995. – 111 с. 66. Цахло М. Судова система ФРН / М. Цахло // Юрид. журн. – 2004. – № 9. – С. 101-110. 67. Церковна юрисдикція: (у Вінницькій єпархії Української Православної Церкви Московського патріархату створено церковний суд) // Юрид. вісн. України. – 2011. – № 11 (12-18 берез.). – С. 8. 68. Чернов А. Е. Принципы осуществления правосудия в странах СНГ / А. Е. Чернов // Рос. юстиция. – 2013. – № 3. – С. 34-35. 69. Шишкін В. І. Судові системи країн світу: навч. посіб.: у 3 кн. / В. І. Шишкін. – Київ: Юрінком Інтер, 2001. 70. Шишкін В. І. Забезпечення прав людини в судочинстві США (Організаційні і процесуальні засади): монографія / В. І. Шишкін. – Київ: Юрінком Інтер, 2000. – 320 с. 71. Шокіна Т. В. Суди у системі мусульманського права / Т. В. Шокіна // Юрид. М-ва юстиції України. – 2004. – № 1. – С. 92-103. 72. Штелик С. Становлення та розвиток інституційності в судовій системі Франції / С. Штелик // Юрид. Україна. – 2011. – № 11. – С. 97-102. 38 73. Ярова М. В. Особенности судебных систем Франции, ФРГ, Великобритании и Нидерландов / М. В. Ярова // Рос. юстиция. – 2006. – № 3. – С. 68-70. 74. Ясиновський І. Г. Переваги і недоліки медіації при вирішенні правових конфліктів / І. Г. Ясиновський // Часопис Київ. ун-ту права. – 2014. – № 2. – С. 344-347.

Інформаційні ресурси

Офіційний веб-портал “Судова влада України” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://court.gov.ua/> Офіційний портал Верховного Суду США [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.supremecourt.gov/> Офіційний портал Конституційного Суду РФ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kstg.ru> Офіційний портал Верховного суду РФ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sudspk.gov.ru/> Офіційний портал Міжнародного кримінального Суду [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.icscr.int/Pages/default.aspx> Правова система Великої Британії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lawuk.org/blogsection/pravovaya-sistema-velikobritanii/> Правова система Німеччини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://getmaniya.net/blogcategory/pravovaya-sistema-germanii/> Судова система Франції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://france.allcourts.ru/index.htm> Судова система Туреччини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.gtc-courts.gov.tr/asia/turkey/sudbnyava_sistema.html

Розробник:

к.ю.н., доцент кафедри МПШП

Ю. В. Чайковський